దేశమును ప్రేమించు తల్లీ !

పుష్పలత కొన్నాళ్ళపాటు నన్ను ప్రేమించింది. ఆమె హృదయం చాలా విశాలం. ఆమాట తనే చెప్పింది. అంచాత అమితాబ్‌బచ్చన్‌నీ, రాజీవ్‌గాంధీనీ, కపిల్‌దేవ్‌నీ, కమలహాసన్‌నీ కూడా ఆమె ప్రేమించింది. ఆమె అభిరుచులు చాలా గొప్పవి. ఆ మాట కూడా తనే చెప్పింది.

పుష్పలత అసలింత మందిని ప్రేమించకుండా నా ఒక్కడితోనే ఆగిపోతే ఈ కథ వుండేది కాదు. ఇది నా కథ కాదు. పుష్పలత కథ.

పుష్పలత కాలేజీలో నా క్లాస్‌మేట్. కలిసి మేము చదివిన నాలుగేళ్ళలో కనీసం రెండేళ్ళపాటు ఆమె నన్ను ప్రేమించింది. ప్రేమించిందనే అనుకున్నాను. క్రమంగా ఆమె హృదయమూ, దృక్పథమూ విశాలమైపోయి నన్ను విస్మరించింది. కాలేజీ విడిచిపెట్టి వెళ్ళేముందు "వద్దులే రాంబాబూ, నన్నిక మర్చిపో. నీ దృష్టి అంతా పై చదువుల మీద వుంది. నా ఆలోచనలన్నీ దేశమ్మీద వున్నాయి. అసలు నాకిప్పుడు పెళ్ళి చేసుకోవాలని లేదు. పెళ్ళి; పిల్లలు, సంసారం... ఈ బాదరబందీ అంతా నాకిష్టం లేదు. దేశం కోసం ఏదయినా చెయ్యాలని వుంది నాకు. చేస్తాను.. అంచేత నన్ను మర్చిపో" అంది. నేనేమీ అన్లేకపోయాను. పుష్పలత ఒక నిర్ణయం తీసుకున్నాక దానికింక తిరుగుండదని నాకు తెలుసు.

కాలేజీ చదువు ముగిశాక నేను యూనివర్శిటీకి వెళ్ళిపోయాను. పుష్పలత రాజకీయాల్లో ప్రవేశించింది. పుష్పలత అప్పుడావిధంగా నన్ను వదిలేసి దేశసేవకి వెళ్ళిపోవడం వల్ల నాకు లాభం జరిగిందా, నష్టం జరిగిందా అన్న విషయం నేనిప్పటికీ తేల్చుకోలేకుండా వున్నాను. అయితే ఆ తర్వాత పుష్పలతవల్ల దేశంలో చాలామందికి లాభం కలిగిందని విన్నాను.

* * *

నేను యూనివర్శిటీలో చదువుతున్న రోజుల్లో ఒక సంఘటన జరిగింది. డబ్బు పలుకుబడీ పుష్కలంగా వున్న ముగ్గురు కుర్రాళ్ళు ఒకనాటి రాత్రి యూనివర్శిటీ కాంపస్‌లోనే ఒకమ్మాయిని చెరిచారు. మర్నాడు పోలీసులొచ్చారు; వెళ్ళారు; పత్రికల వాళ్ళొచ్చారు, ఫొటోలు తీసుకున్నారు. ఇంటర్వ్యూలు చేశారు. వార్త గుప్పుమంది. విశ్వవిద్యాలయ ఆవరణలోనే ఇలాంటి ఘాతుకమా అని అంతా ముక్కు మీద వేలసుకున్నారు. రాజకీయ పార్టీల నాయకులూ, విద్యా సంఘాల వారూ, మహిళా సంఘాల వారూ ఈ దారుణాన్ని తీవ్రంగా ఖండించారు. నిందితుల్ని వెంటనే అరెస్టు చేసి శిక్షించాలని డిమాండ్ చేశారు. పోలీసులు మళ్ళీ వచ్చారు, వెళ్ళారు. ఇటువంటి దుర్ఘటనలు పునరావృతం కాకుండా గట్టి చర్యలు తీసుకుంటామని వైస్ ఛాన్సలర్ హామీ ఇచ్చాడు. అంతే. అంతకుమించి మరేమీ జరగలేదు. ఆ తరుణంలో పుష్పలత రంగంలోకి దిగింది.

ఎక్కణ్ణించి ఎలా కూడగట్టుకొచ్చిందో గాని అయిదారువేల మంది ఆడవాళ్లను తెచ్చి యూనివర్శిటీ ముందు పెద్ద ప్రదర్శన జరిపింది. దోషులయిన విద్యార్థులు ముగ్గుర్నీ వెంటనే డిస్మిస్ చెయ్యాలనీ, వాళ్ళని అరెస్టు చేసి కేసు పెట్టాలనీ కోరుతూ నినాదాలిచ్చింది. పోలీసులు లంచాలు తిన్నారనీ, వైస్ ఛాన్సలరూ, రిజిస్ట్రారూ రాజకీయ పలుకుబడికి లొంగిపోయారనీ ఆరోపణలు చేసింది. అంతటితో ఆగలేదు. దోషుల్ని శిక్షించేవరకు ఆందోళన ఆపేది లేదంటూ వైస్ ఛాన్సలర్ ఇంటిముందు ఏకబిగిన వారం రోజుల పాటు నిరాహార దీక్ష జరిపింది.

మొదట్లో అంతగా పట్టించుకోకపోయినా, క్రమంగా కొన్ని రాజకీయ పార్టీలూ, విద్యార్థి, మహిళా సంఘాలూ పుష్పలతకి మద్దతు ప్రకటించాయి. ఆమెతో పాటు మరికొందరు మహిళలు కూడా నిరాహారదీక్ష చేపట్టారు. పుష్పలత ఫొటోలూ, ఆమెతో ఇంటర్వ్యూలూ అచ్చు వేసి, పత్రికలు మంచి ప్రచారం ఇచ్చాయి. నిరాహారదీక్షా శిబిరంలో రెండుమూడు సార్లు నేను పుష్పలతని కలిశాను. అయిదారురోజుల తర్వాత కొంచెం నీరసంగా కనిపించింది గాని, అన్నాళ్ళు ఆహారం తీసుకోని దానిలా అనిపించలేదు. అది కేవలం నా అనుమానమే కావచ్చు.

చివరికి పుష్పలత గెలిచింది. ఆ కుర్రాళ్ళు ముగ్గుర్నీ యూనివర్శిటీ నుంచి డిస్మిస్ చేశారు. పోలీసులు వాళ్ళని అరెస్టు చేసి కేసు పెట్టారు. ఆ కేసు ఆ తర్వాత కోర్టులో ఎలా తేలిపోయిందన్నది వేరే కథ. మహిళా సంక్షేమ శాఖ మంత్రిణి వచ్చి, బత్తాయి రసం ఇచ్చి పుష్పలత చేత నిరాహార దీక్ష విరమింపచేసింది. పుష్పలత రాజకీయం జీవితంలో ఇది తొలి విజయం. ఆ తర్వాత కొద్ది రోజులకే ఆమె అధికార పార్టీకి చెందిన మహిళా విభాగానికి కన్వీనర్ అయింది

* * *

కథా ప్రారంభాన్ని బట్టి ఇది పుష్పలత ప్రేమకథ అని మీరు అనుకుని వుంటే అది నా తప్పు కాదు. పుష్పలత నన్నూ, ఆ తర్వాత అమితాబ్ లాంటి అనేకమంది ప్రముఖుల్నీ ప్రేమించిన మాట నిజమే. ఒక దశలో ఆమె అమితాబ్‌కీ, రాజీవ్ గాంధీకి, కపిల్ దేవ్‌కీ, కమలహాసన్‌కీ ప్రేమలేఖలు రాసిన మాట కూడా నిజమే. అయితే వాళ్ళెవరి దగ్గర్నించీ ఎన్నాళ్ళకీ ఒక్కముక్క సమాధానం కూడా రాకపోయేసరికి పుష్పలత తన ప్రేమనంతటినీ దేశం మీదికి మళ్ళించి, దేశసేవ చెయ్యడానిగ్గాను రాజకీయాల్లో చేరింది.

పుష్పలత పెద్ద అందగత్తె ఏమీ కాదు. కాని ఆమెలో అద్భుతమైన ఆకర్షణశక్తి ఏదో వుంది. మగాళ్ళ మీద ఈ ఆకర్షణ శక్తి మరీ బలంగా పని చేస్తుంది. రాజకీయ జీవితంలో ఒక్కొక్క మెట్టూ పైకి ఎక్కడానికి ఈ శక్తిని ఆమె అనేకమార్లు ప్రయోగించిందని చాలామంది అంటారు గాని, ఆ మాట ఎంతవరకు నిజమో నాకు తెలీదు.

యూనివర్శిటీ నిరాహారదీక్ష తర్వాత పుష్పలత ఆవిధమైన సంచలనాలు అనేకమార్లు సృష్టించింది. నగరంలో నీటి కొరత తీర్చాలంటూ ఖాళీ కుండ నెత్తిన పెట్టుకుని వీధుల్లో వూరేగింది. విద్యుచ్ఛక్తి కొరత తీర్చాలంటూ కాగడాల ప్రదర్శన జరిపింది. ఒక మంత్రిగారు ఏదో సభలో ఆడవాళ్ళ గురించి ఆక్షేపణకరంగా మాట్లాడాడంటూ, అతన్ని ఘెరావ్ చేసి క్షమాపణ చెప్పించింది. అందాలపోటీలకీ, అసభ్యకరమైన చలన చిత్రాలకీ, ఆ చిత్రాల పోస్టర్లకీ వ్యతిరేకంగా ఆందోళనలు జరిపింది. తన పట్ల అసభ్యంగా ప్రవర్తించబోయిన ఒక రాజకీయ నాయకుణ్ణి నడివీధిలో చెప్పుతో కొట్టింది. తన పార్టీలోనే మరో నాయకుడు తనని మానభంగం చేయడానికి పయత్నించాడని ఆరోపించి, అతన్ని పార్టీ నుంచి వెళ్ళగొట్టించింది.

మహిళా విభాగం కన్వీనర్ స్థాయి నుంచి క్రమంగా పార్టీ కార్యదర్శి వరకూ పుష్పలత ఎదిగింది. తర్వాత ఆ పార్టీ అనుసరిస్తున్న 'ప్రజాస్వామ్య వ్యతిరేక' విధానాలకు నిరసనగా రాజీనామా చేసి, మరో పార్టీలో చేరింది. మరి కొన్నాళ్ళకి అంతకంటే బలంగా వున్న ఇంకో పార్టీలో చేరి, అసెంబ్లీ దగ్గర ఆగకుండా ఏకంగా పార్లమెంటు ఎన్నికలకే టికెట్టు సంపాదించింది.

* * *

నేను చదివిన యూనివర్శిటీలోనే నేనిప్పుడు ప్రొఫెసర్ని. పుష్పలత పార్లమెంటు సభ్యురాలు. ఈమధ్య ఏదో సెమినార్ కోసం ఢిల్లీ వెళ్ళి నాల్రోజులున్నాను. ఎలాగూ వెళ్ళాను కదా అని పుష్పలతకి ఫోన్ చేశాను. నేను దిగిన హోటల్‌కి వచ్చి కార్లో తన క్వార్టర్‌కి తీసుకెళ్ళింది. ఆమె పార్లమెంటు సభ్యురాలు కావడం మొదటిసారే అయినప్పటికీ, సీనియర్ మెంబర్లకో జూనియర్ మంత్రులకో ఇచ్చే క్వార్టర్ లాంటిది ఇచ్చారు. ఇళ్ళు కేటాయించే మంత్రిని బుట్టలో వేసి అలాంటి పెద్ద క్వార్టర్ సంపాదించిందని ఢిల్లీలో మా బంధువొకాయన తర్వాత చెప్పాడు. నిజమో కాదో నాకు తెలీదు. మెంబరయిన కొద్ది రోజులకే పార్లమెంటులోనూ,

ప్రభుత్వంలోనూ పుష్పలత మంచి పలుకుబడి సంపాదించిందట. ఆమె ఏ పని చెప్పినా ఏ మంత్రీ, ఏ అధికారీ కాదనలేదట. అంచేత అనేకమంది బడా వ్యాపారస్తులూ, పారిశ్రామికవేత్తలూ కూడా ఆమె చుట్టూ తిరుగుతూ వుంటారట. ఈ విషయం కూడా మా బంధువే చెప్పాడు. పుష్పలత చాలా తెలివైంది. మంచి వయసులో వుంది. ఎవరి చేత ఎలా పనులు చేయించుకోవాలో ఆమెకి బాగా తెలుసు" అని కూడా అన్నాడు. నేనేమీ అన్లేదు.

పుష్పలతకి మూడు నాలుగు తక్కువగా నలభయ్యేళ్ళుంటాయి; కాని చూడ్డానికి ముప్ఫయ్యేళ్ళ దానిలా కనిపిస్తోంది. వెనకటి కంటే మరింత అందంగా ఆకర్షణీయంగా వుంది.

నేను పుష్పలత దగ్గరున్న రెండు మూడు గంటల్లోనూ ఆమెకి కనీసం పాతిక ఫోన్ కాల్స్ వచ్చాయి. అయిదారుగురు ఆమెని కలవడానికి వచ్చారు. వాళ్లంతా చాలా డబ్బు వాసనేస్తున్నారు.

నాకు క్షమాపణ చెప్పి, వాళ్ళని వేరే గదిలోకి తీసుకెళ్ళి మాట్లాడి పంపించింది. నాకు షడ్రసోపేతమైన భోజనం పెట్టింది. భోజనం చేస్తుండగా నా భార్య గురించీ, నా పిల్లల గురించీ, ఉద్యోగం గురించీ వివరాలడిగింది - చెప్పాను. "ఎడ్యుకేషన్ మినిష్టర్ నాకు మంచి ఫ్రెండ్. నీకు ఏదయినా పని వుంటే చెప్పు. చేయిస్తాను" అంది. అలాంటి అవసరమేమీ లేదన్నాను. భోజనాలయ్యాక తాంబూలం వేసుకుంటూ "నువ్వింక పెళ్ళి చేసుకోవా..?" అని అడిగాను. "చూస్తున్నావుగా, ఊపిరి పీల్చుకోడానికే తీరిక లేదు. ఇంకా పెళ్ళి ఎక్కడ ? అయినా ఆ ఉద్దేశం కూడా లేదు" అని నవ్వింది పుష్పలత. తన జీవితమంతా దేశసేవకే అంకితం అన్నట్టుగా మాట్లాడింది. నేనింక ఆ విషయంలో చర్చ కొనసాగించలేదు.

పుష్పలత ఇల్లంతా చాలా ఖరీదయిన వస్తువులతో సామగ్రితో నిండి వుంది. అవన్నీ ఎక్కణ్ణించి ఎలా వచ్చాయని నేనడగలేదు. నాకూ కొన్ని మర్యాదలు తెలుసు.

"ఫైనాన్స్ మినిస్టర్‌తో కొంచెం పనుంది. వెళ్ళొస్తాను. నువ్వు కాస్సేపు పడుకోరాదూ" అంది పుష్పలత. "వద్దు ... నేను హోటల్‌కి వెళ్ళిపోతాను.." అన్నాను. "అయితే రాత్రికి రా రాంబాబూ. ఒక పార్టీ వుంది గానీ, నీ కోసం కాన్సిల్ చేసుకుంటాను" అంది. ఏమనాలో తెలీక సరే అన్నాను గానీ, నేను వెళ్లలేదు. వెళ్లబుద్ధి కాలేదు. పుష్పలత అంటే ఎంత ఇష్టమైనా, ఆమె దేశ సేవ చేస్తున్న విధానం ఎంచేతనో నాకు నచ్చలేదు. ●

(జ్యోతి ప్రమోద ఉగాది ప్రత్యేక సంచిక : 1990)